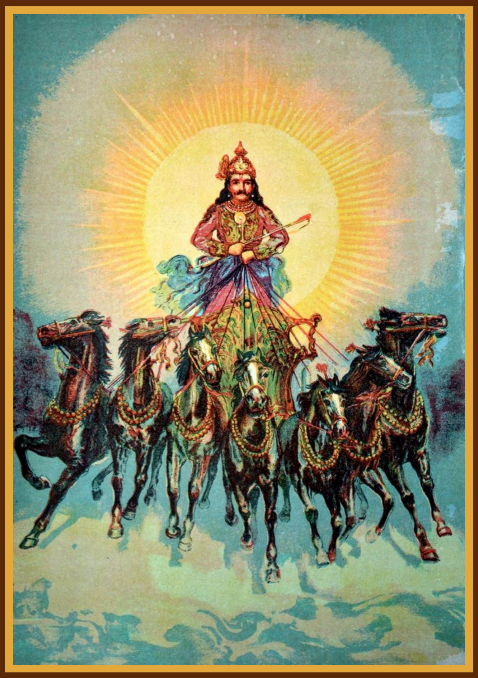

गायत्री मन्त्र

शब्दार्थ, सरल नेपाली अर्थ र जप विधि

ऋग्वेद ३.६२.१० · ऋषि विश्वामित्र

नेपाली अर्थ: उपेन्द्र धमाला

मन्त्र

ॐ भूर्भुवः स्वः
तत्सवितुर्वरेण्यं
भर्गो देवस्य धीमहि
धियो यो नः प्रचोदयात्॥

Om Bhur Bhuvah Svah
Tat Savitur Varenyam
Bhargo Devasya Dhimahi
Dhiyo Yo Nah Prachodayat.

शब्दार्थ

ॐ	परमात्माको प्रतीक, प्रणव
भूः	पृथ्वीलोक
भुवः	अन्तरिक्ष, पृथ्वी र स्वर्गबीचको लोक
स्वः	स्वर्गलोक
तत्	त्यो
सवितुः	सविता देवताको; सबैलाई जन्म र प्रेरणा दिने सूर्य
वरेण्यम्	वरण गर्न योग्य, सबैभन्दा श्रेष्ठ
भर्गः	तेज; अज्ञान र पाप नष्ट गर्ने प्रकाश
देवस्य	देवताको
धीमहि	हामी ध्यान गर्छौं
धियः	बुद्धिहरू
यः	जो
नः	हाम्रो
प्रचोदयात्	प्रेरित गरोस्, सही बाटोमा लगाओस्

नेपाली अर्थ

पृथ्वी, अन्तरिक्ष र स्वर्ग, तीनै लोकमा व्याप्त परमात्मा! हामी सविता देवताको त्यो श्रेष्ठ र पवित्र तेजको ध्यान गर्छौं। उहाँले हाम्रो बुद्धिलाई सही बाटोतर्फ प्रेरित गरून्।

> **सरल भाषामा:** हे प्रकाशस्वरूप परमात्मा! हामी तपाईंको तेजको ध्यान गर्छौं। हाम्रो बुद्धिलाई असल बाटोमा डोऱ्याइदिनुहोस्।

मन्त्रको परिचय

स्रोत	ऋग्वेद, मण्डल ३, सूक्त ६२, मन्त्र १० (३.६२.१०)
ऋषि	विश्वामित्र
देवता	सविता, अर्थात् सूर्य
छन्द	गायत्री: आठ-आठ अक्षरका तीन पाद, जम्मा चौबीस अक्षर
अरू नाम	सावित्री मन्त्र, गुरुमन्त्र
ॐ भूर्भुवः स्वः	यी तीन व्याहृति मन्त्रको सुरुमा जोडेर जपिन्छ। व्याहृतिसहितको यो रूप शुक्ल यजुर्वेदमा (३६.३) पाइन्छ।

जप कसरी गर्ने

1. बिहान नुहाएर सफा ठाउँमा, सकेसम्म पूर्वतिर फर्केर बस्नुहोस्।
2. परम्परामा बिहान सूर्योदयतिर, मध्याह्न र साँझ, सन्ध्यावन्दनका बेला जप गरिन्छ।
3. मालामा एक सय आठ पटक जप गर्ने चलन छ। समय कम भए एघार वा एक्काइस पटक पनि गर्न सकिन्छ।
4. शब्द स्पष्ट र बिस्तारै उच्चारण गर्दै अर्थमा ध्यान दिनुहोस्। ठूलो स्वरमा नभई मनमनै पनि जप गर्न सकिन्छ।

यो PDF निःशुल्क हो, सबैसँग बाँड्नुहोस्।
upendradhamala.com.np/books/gayatri-mantra